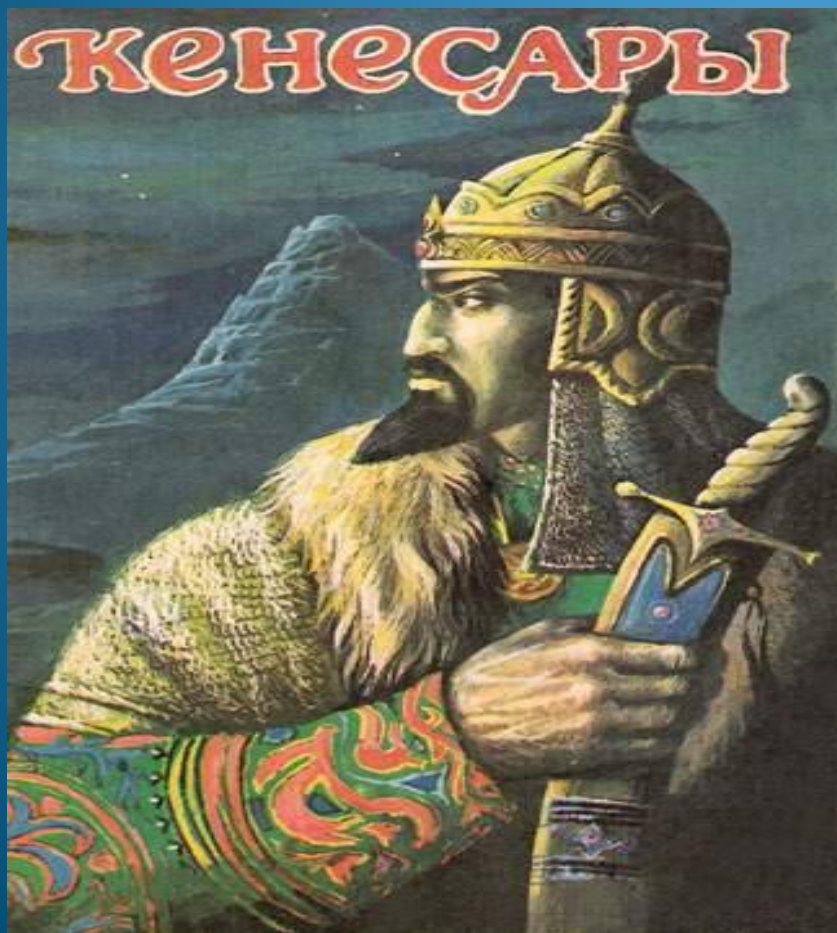

Сабақтың тақырыбы: §20. 1837-1847 жылдардағы Кенесары Қасымұлы бастаған ұлт-азаттық қозғалыс.

Сабақтың мақсаты:

Білімділік: XIX ғасырдың басында Қазақстанда қалыптасқан жағдайдар, Кенесары бастаған көтеріліс, оның себептері мен барысы, қозғаушы күштер Кенесары Қасымұлы-қаһарман батыр, қолбасшы, дипломат, аса көрнекті мемлекет қайраткері туралы түсіндіру.

Дамытушылық: Кенесары қозғалысы туралы материалдарды игеру барысында оқушыларға әр түрлі тапсырмалар орындату және қосымша деректермен таныстыру отырып оқушылардың ой-өрісін дамыту.

Тәрбиелік: Оқушыларды өз елінің тарихына деген қызығушылыққа, елін, жерін сүйуге, білімділікке, еңбек сүйгіштікке меңгерту.

Үй тапсырмасын сұрау. §19. XIX ғасырдың I жартысындағы қазақ халқының ұлт-азаттық қозғалыстары.

- 1. Жаңаелек шебі қашан құрылды?**
- 2. Жоламан Тіленшіұлы бастаған көтеріліс қашан болды?**
- 3. Жаңаелек шебін жасауда қазақтар қанша жерлерінен айырылды?**
- 4. Патша үкіметі Ғұбайдулланы қайда, қандай қызметке тағайындады?**
- 5. Қандай ережеге сай қазақтар тағыда 4 млн десятина жерінен айырылды?**
- 6. 1825 жылы жазалаушы экспедиция қай өзендердің бойындағы қазақтарды аяусыз бақырып жойды?**
- 7. Жаңаелек шебі құрылғанға дейін Елек өзені бойында қандай рулар көшіп-қонып жүрді?**
- 8. Саржан Қасымұлының жасағы қашан патша үкіметінің әскеріне ашық шабуылға шықты?**

Дұрыс жауаптары:

- 1. 1810 жылы**
- 2. 1822-1825 жылы**
- 3. 600 мың десятина**
- 4. Көкшетау округі, аға сұлтан**
- 5. 1835 жылы 8 наурыз “Орынбор губерниясының қырғыз(қазақ)” даласы мен шекарасында жаңа шекара шебін құру туралы**
- 6. Бұлдырты, Шиелі, Тамды**
- 7. Тама, табын**
- 8. 1826 жылы 31 қаңтар**

2-тапсырма. Тұлғаларды сөйлету.

I топ-Сырым Датұлы

II топ-Исатай Тайманұлы

III топ-Махамбет Өтемісұлы

IV топ-Кенесары Қасымұлы

Көбейту кестесі бойынша жасырынған сөзді табыңыз

	6	7	8	9
3	Ы	К	Е	Е
4	М	Ұ	А	С
5	Ы	Л	Р	
6	Н		С	Қ
7		А	Ы	

21. 27. 36. 24. 36. 42. 40. 30

56. 63. 42. 18. 24. 28. 35. 56

	6	7	8	9
	Ы	К	Е	Е
3				
4	М	Ұ	А	С
	Ы	Л	Р	
5				
	Н		С	Қ
6				
7		А	Ы	

21. 27. 36. 24. 36. 42. 40. 30
56. 63. 42. 18. 24. 28. 35. 56

Кенесары Қасымұлы

**Кенесары Қасымұлы
(1802-1847)**

Кенесары Қасымұлы – хан, қазақтардың патшалық Ресей мен Қоқан хандығына қарсы ұлт-азаттық қозғалысының басшысы.

**КЕНЕСАРЫ ҚАСЫМУЛЫ БАСТАҒАН
КӨТЕРІЛІС (1837-1847 жж.)**

Топтық тапсырма.

I топ- “Көтерілістің себептері ,мақсаты және қозғаушы күштері”

II топ- “Кенесары Қасымұлы-қаһарман батыр, қолбасшы, дипломат, аса көрнекті мемлекет қайраткері”

III топ- “Көтерілістің басталуы”

IV топ- “Қазақ хандығының қалпына келтірілуі”, “Ханның алым-салық және сауда-саттық саясаты және қарулы күштердің құрылуы”

Сергіту сәті: “Көршінің суреті”

Парақтарды төбесіне қойып, өзінің жұптасына қарай отырып, берілген қысқа уақыт ішінде оның суретін салуға тырысады, оқушылар өз парақтарына естелік сөз жазып бір-біріне табыстайды.

1. Патша үкіметі жерлерді жаппай тартып ала бастады

2. Хан билігінің жойылуы наразылық туғызды

Көтерілістің себебі

3. Алым- салық түрлері көбейе түсті

4. Патша үкіметінің әскери отрядтары шабуыл жасап күн көрсетпеді

1. Жерлерді
өздеріне
қайтару

2.
Округтерді
тарату

Көтерілістің
мақсаты

3. Алым-
салықтарды
жою

Сәйкестендіру тесті.

1. Кенесарының інісі.	1. Сұраншы батыр
2. Наурызбай сұлтанның атқосшысы	2. Сейдаққожа Оспанов
3. Кенесарының ұлы	3. Қ.Құдаймендіұлы
4. Әскери кеңестің мүшесі	4. Саурық батыр
5. Ұлы жүздің батыры	5. Наурызбай сұлтан
6. Кенесарының жақын серігі	6. Әлім Ягудин
7. Дипломатиялық қызметкер	7. Николай Губин
8. Ақмола бекінісінің аға сұлтаны	8. Сыздық сұлтан

Сәйкестендіру тестінің жауаптары.

1-5

2-7

3-8

4-6

5-1

6-4

7-2

8-3

6. 1845 жылы Кенесары ауылына келген патша елшілері:

- а) Герн мен Горчаков   в) Долгов пен Герн   с) Бизанов пен Лебедев
д) Жантөреұлы мен Баймағамбет сұлтан
е) Вишнеvский мен Горчаков

7. 1847 жылы Кенесары қанша әскерімен қырғыз жеріне басып кірді?

- а) 5 мың   в) 6 мың   с) 10 мың   д) 15 мың   е) 20 мың

8. Кенесары құрған хандықтың ең басты саяси ерекшелігі:

- а) салықшылар тобын сайлау   в) байлардың мал-мүлкін бөлу тобын құру
с) Барымтаны шектеу   д) Дипломатиялық қызметті күшейту   е)
Билер сотын жойып, хандық сот енгізу

9. Кенесары Қасымұлы қай жылдары хан болды?

- а) 1838-1840 жылдары   в) 1840-1846 жылдары   с) 1839-1844 жылдары
д) 1841-1847 жылдары   е) 1840 -1845 жылдары

10. Манаптар деген кімдер?

- а) төлеңгіттер   в) қожалар   с) бай, феодалдар
д) батырлар   е) кедей шаруалар

Тест сұрағының дұрыс жауаптары:

1-С

2-В

3-А

4-Д

5-Е

6-В

7-С

8-Е

9-Д

10-С

Сырым мен Кенесары көтерілісінің салыстырмалы сипаты.

“Венн диаграммасы”

Кенесары Қасымұлы бастаған көтерілістің

Сырым Датұлы бастаған көтерілістің

**Рефлексия: “Екі
жұлдыз бір тілек”
бойынша кері
байланыс
ұйымдастыру.**

**Үйге тапсырма: Кенесары
Қасымұлы туралы эссе жазып
келу.**

**Назарларыңызға
рахмет!!!**